

РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФОРМУВАННІ СУСПІЛЬНОЇ ДУМКИ ПРО МІЖНАРОДНИЙ ТЕРОРИЗМ

Цюприк Володимир Ігорович, студент 1-го курсу юридичного факультету Київського Національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: заступник завідувача науково-дослідної лабораторії кримінологічних досліджень та проблем запобігання злочинності Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент **Свиридюк Наталія Петрівна**.

В умовах глобалізації зникають просторові кордони між державами. З'являються спільні економіка, інформаційний простір (Інтернет) і звідси ж спільні проблеми такі як глобальне потепління чи міжнародний тероризм.

Як писав відомий американський вчений Брюс Хоффман, тероризм можна розглядати як акт насильства, задуманий з метою привернення уваги та подальшої передачі послання через публічність, яку він отримує. «У нас немає іншого виходу, - заявив якимось лідер терористичної групи під назвою Об'єднана Червона армія: «Акти насильства шокують громадськість. Ми хочемо шокувати людей повсюдно. Це наш спосіб спілкування з людьми». Сучасні ЗМІ, являючись головним каналом передачі інформації, грають дуже важливу роль у розрахунках терористів. Без інформаційного прикриття ЗМІ, які висвітлюють ту чи іншу подію, ефект від теракту буде невеликим, досягнувши лише наявності жертв нападу, терористи не зможуть досягнути того, щоб вплинути на ширшу «цільову аудиторію», на яку спрямовані їхні дії. Лише поширивши терор і насильство на якомога більшу аудиторію, терористи мають можливість втілити в життя свої задуми. «Тероризм - це театр, - заявив Брайан Дженкінс в своїй чудовій конструктивній статті 1974 року, пояснюючи: «Теракти часто ретельно режисовані, щоб привернути увагу електронних ЗМІ та міжнародної преси».

Але, на жаль, ми – жителі колишнього СРСР часто просто не звертаємо уваги на те, як наші мас-медіа активно намагаються нав'язати нам свою точку зору, приховуючись за деякими беззаперечними» (на їхню думку) фактами. Ми провели дослідження, метою якого було показати, як ЗМІ різних країн висвітлюють одну й ту саму подію.

Об'єктом дослідження стало висвітлення теракту рейсу МН17 телекомпаніями різних країн. Представником українських ЗМІ у нашому дослідженні стала ТСН, російських – «Вести», європейських – «Euronews».

Вранці 17 липня 2014 над територією АТО впав літак Boeing 777 Малайзійських авіаліній. Уже ввечері (19:34) того ж самого дня у вечірньому випуску новин ТСН видає сюжет про те, що бойовики збили пасажирський літак, сплутавши його з Ан-26, посилаючись при цьому на сторінки урядових установ України та лідерів бойовиків у соціальних мережах. Все начебто логічно: терористи збили літак. Але є один беззаперечний факт: у більшості європейських ЗМІ бойовиків на Сході України називають «повстанцями», а АТО «Громадянською війною». В українців відразу не виникло ніяких сумнівів, що цей злочин, який забрав близько 300 життів невинних людей, був учинений саме бойовиками, хоча б тому, що наші ЗМІ постійно називають їх саме терористами, а не повстанцями.

Російські журналісти, як це не дивно, завжди у всьому перші і постійно потрапляють у центр подій. Цього разу потрапити в епіцентр подій їм не вдалося, але у висвітленні своєї версії вони обігнали всіх. Того ж самого дня ввечері о 19:03 (за 30 хвилин до вечірнього випуску ТСН) у вечірній програмі «Вести» розповіли, що незадовго до скоєння теракту українське командування перекинуло на територію АТО зенітні установки «Бук», щоб боротись з авіацією повстанців, якої в них просто немає

(по словах тої самої телекомпанії), і збили літак за допомогою цих установок. При цьому журналісти посилались на таємниче джерело, яке вони назвали «Компетентный источник».

У даній ситуації як російські так і українські мас-медіа обґрунтували свої твердження не документованими та не достатньо надійними джерелами, такими як сторінки у соціальних мережах або зовсім таємниче словосполучення - «Компетентне джерело». Європейські ЗМІ, на відміну від російських чи українських, висвітлили подію у нейтральному забарвленні, згадуючи про версії обох сторін конфлікту, і також висвітлюючи інформацію з достатньо надійних та офіційних джерел. При цьому «Euronews» не поспішила назвати винних, не дочекавшись міжнародного розслідування.

Найцікавішим у цій сумній історії інформаційної боротьби стало 14 листопада 2014, коли після місяців висвітлення доказів про те, що українці збили літак за допомогою ЗРК, раптом російські ЗМІ змінюють риторiku і починають доводити, що боїнг був збитий українським військовим літаком. Головним доказом достовірності їхньої версії російські журналісти вважають фото зі супутника.

Це фото було опубліковано через дуже великий проміжок часу після того, як Пентагон опублікував свої докази зняті супутником, які засвідчують про те, що теракт був вчинений за допомогою ЗРК, тобто літак був збитий із землі ракетою «земля-повітря».

Сьогодні наша нація стоїть перед вибором, який шлях розвитку обрати: європейський чи російський. Попри те, що ми наче визначились, Україна і досі знаходиться десь посередині між авторитаризмом і демократією. Наші ЗМІ більш об'єктивні ніж російські, але все ще не такі як європейські. І так у всіх аспектах нашого життя. Наша держава переживає дуже важкий перехідний етап, що й сприяє розвитку національного тероризму.